

چرا برخی خانواده‌ها و بازماندگان بیمار مغزی به «اهدای عضو» رضایت نمی‌دهند؟

زندگی ببخشیم

تصمیم قطعی درست زمانی باید اتفاق بیفتد که بین دوراهی تردید قرار می‌گیریم؛ اینکه پای رضایت‌نامه اهدای عضو عزیزترین فردی را که تا ساعتی پیش یا چند روز پیش با او زندگی می‌کردیم امضا کنیم یا شاهد از تپش افتادن قلبی باشیم که می‌توانست در سینه فرد دیگری بتپد و به یک نفر زندگی دوباره ببخشد اما نارضایتی ما تنها به جدا کردن دستگاه‌ها از او ختم شد. این حکایت آدم‌هایی است که در دوراهی شک، فرصت زندگی را از دیگران می‌گیرند. امروز تقویم بهانه خوبی دستمان داد تا کمی موشکافانه‌تر به مسئله اهدای عضو که به نوعی اهدای زندگی است بپردازیم. در این شماره، دکتر ابراهیم خالقی، مسئول واحد فراهم‌آوری اعضای بی‌وفندی بیمارستان منتصر به دانشگاه علوم پزشکی مشهد، همراهی مان می‌کند و از آن‌هایی می‌گوید که دلایلی برای رضایت ندادن بازگو می‌کنند.

زندگی‌نو

شنبه
۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
۱۹ شوال ۱۴۴۳
شماره ۳۶۶

(۸)

ضمیمه روزنامه شهرآرا
صاحب امتیاز:
شهرداری مشهد
مدیرعامل:
سید میثم موسوی‌مهر
سردبیر:
ارژنگ حاتمی
دبیر ضمیمه:
ملیحه ابراهیمی‌یزدی
گرافیک و صفحه‌آرایی:
مرحانه باقری پورکیانی

+ وقتی باور مرگ مغزی ناممکن می‌شود

واکنش قریب به اتفاق آن‌هایی که خبر مرگ مغزی عزیزشان را می‌شنوند، باور نکردن این تشخیص پزشکی است. این خانواده‌ها بر این باورند که پزشک معالج تشخیص اشتباه داده است در حالی که بعد از پزشک معالج، چهار پزشک شامل متخصص اعصاب، جراح مغز و اعصاب، متخصص بیهوشی و متخصص داخلی بیمار را معاینه و مرگ مغزی را تأیید می‌کنند. در پایان هم پزشکی قانونی به عنوان نماینده دادستانی بیمار را معاینه می‌کند.

+ نگرانی از تغییر شکل جنازه

خانواده‌های زیادی تحمل جراحی روی اعضای بدن عزیزانشان یا به دیدگاه خودشان تکه‌تکه و مثله شدن را ندارند. تغییر شکل جنازه کابوسی است که باعث رضایت ندادن خانواده‌های مرگ مغزی می‌شود در حالی که تغییر نامحسوسی بر ظاهر جنازه‌ای که اهدا عضو کرده است مشاهده می‌شود.

+ آگاهی نداشتن از خواسته متوفا

خیلی از خانواده‌ها از این مسئله خبر ندارند که بیمار مرگ مغزی‌شان در زمان صحت و سلامت جسم کارت اهدای عضو دریافت کرده و به محض شنیدن، پافشاری می‌کنند که با ما مشورت نکرده است.

+ اجرای خواسته متوفا

در خیلی مواقع هم خانواده‌ها شاید ته دل راضی به اهدا شوند اما وصیت بیمار مرگ مغزی را که در زمان حیات تمایلی به اهدای عضو نداشته است بهانه می‌کنند.

+ وقتی زود دیر می‌شود!

بعضی مواقع عدم تصمیم‌گیری فوری برای عملیات اهدای عضو در خواست زمان به عنوان نمونه به قدر ۴۸ ساعت برای نهایی شدن نظر تصمیم‌گیرندگان باعث از دست رفتن فرصت اهدا می‌شود.

+ نارضایتی از سیستم درمانی

خانواده‌های زیادی هستند که احساس کرده‌اند قصور پزشکی برای درمان بیمار مرگ مغزی‌شان اتفاق افتاده است. مثلاً در لحظه حادثه، اورژانس دیر به محل اعزام شده است یا کادر درمان کوتاهی کرده‌اند. این حس نارضایتی به رضایت ندادن منجر می‌شود.

+ اعتقادات قبیله‌ای و قومی

در جامعه سی درصدی خانواده‌هایی که رضایت نمی‌دهند اعضای بیمارشان اهدا شود، شاهد گروهی از افراد هستیم که اعتقادات قبیله‌ای و قومی‌شان در تضاد با اهدای عضو است. این گروه از ترس سرزنش اطرافیان حاضر به همکاری نمی‌شوند.

+ اعتقاد به معجزه

خیلی‌ها می‌پذیرند که بیمار مرگ مغزی شده است اما به معجزه و شفا گرفتن از محضرا تمه پافشاری می‌کنند. خیلی‌ها با این تفکر باعث از دست رفتن موقعیت اهدا شده‌اند.

+ کوتاهی با چاشنی عذاب وجدان

در موارد بسیاری بین اعضای خانواده‌ای که باید پای رضایت‌نامه را امضا می‌کردند اختلاف نظر بوده و کوتاهی یکی از افراد رضایت‌دهنده با گذشت زمان باعث شده است بیمار مرگ مغزی ایست قلبی کند و زندگی‌اش بدون اهدا به پایان برسد.

+ بی‌اعتمادی به کادر درمان

بسیار شنیده شده است که خانواده‌ها از فروش اعضای بدن بیمارشان از سوی کادر درمانی ابراز نگرانی کرده‌اند و همین تفکر که ممکن است کادر درمان مافیای باشند باعث شده است اهدایی صورت نگیرد.

مرگ مغزی

توقف دائمی و برگشت‌ناپذیر عملکرد همه قسمت‌های مغز شامل نیمکره‌های مغزی و ساقه مغز

+ جنازه روی زمین نماند

تأخیر در مراسم تشییع و دفن برخی بیماران مرگ مغزی توسط خانواده‌هایشان تنها علت حاضر نشدن به پذیرش فرایند اهدای عضو است.

+ احترام به گفته ریش سفید

موارد زیادی بوده که اعضای خانواده حاضر به اهدا شده‌اند اما بزرگ فامیل مخالفت کرده و این اتفاق میسر نشده است.

سهم خانواده‌هایی که به اهدای عضو رضایت می‌دهند

۷۰%

۳۰%

سهم خانواده‌هایی که به اهدای عضو رضایت نمی‌دهند

سال ۱۴۰۱

۲۸ اهدا عضو

(تا ۲۸ اردیبهشت)

سال ۱۴۰۰

۱۳۱ اهدا عضو

(به ۶۸۳ نفر عضو با یافت اهدا شده است)

سال ۱۳۹۹

۵۳ اهدا عضو

(کاهش شصت درصدی در مقایسه با سال قبل به علت همه‌گیری ویروس کرونا)

سال ۱۳۹۸

۱۲۵ اهدا عضو

بیشترین آمار اهدای عضو در کشور

سال ۱۳۸۰

۳ اهدا عضو

سیر افزایشی اهدا عضو از ابتدا تا کنون

۶۰%